

F. t. l. om friskoler og private realskoler m. v.

gelserne. De har endvidere indeholdt bestemmelser om statstilskud og statslån, men disse bestemmelser er ophævet, jfr. nedenfor. En række bestemmelser i folkeskolelovens kap. 2 om undervisningens ordning og omfang gælder direkte for de private realskoler og de private realkursus og er underforstået for friskolerne, herunder de private eksamensskolers hovedskoler, samt for hjemmeundervisningen, idet eleverne i undervisningspligtig alder eller børn, som modtager hjemmeundervisning, skal have en undervisning, som står mål med den undervisning, der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Ved lov nr. 337 af 18. juni 1969 om statsstøtte til visse private skoler, der trådte i kraft den 1. august 1969, blev der gennemført nye og ensartede regler om statstilskud og statslån til bl. a. friskolerne, de private realskoler og de private tysksprogede skoler i de sønderjyske landsdele. Loven gælder endvidere for de private realkursus. Samtidig ophævedes ved lovene nr. 341, 342 og 343 af samme dato de hidtil gældende bestemmelser om statstilskud m. v. i de tre foran nævnte skolelove.

Gennemførelsen af loven om statsstøtte til visse private skoler og af de nye tjenestemandsløve har gjort det nødvendigt at foretage en gennemgang af reglerne i de enkelte love bl. a. med henblik på tilskudsbetingelserne og på en tilpasning af lærernes aflønning til det nye lønsystem, således som der vil blive gjort rede for under de specielle bemærkninger. Man har herved fundet det hensigtsmæssigt at samle bestemmelserne om friskoler og private realskoler, hvis klassetrin — ligesom de tilsvarende klasser i de private gymnasieskoler — svarer til de af folkeskolen omfattede, i én lov, som tillige indeholder reglerne om private realkursus og om hjemmeundervisning. Samtidig foreslås en række bestemmelser ajourført.

De vigtigste ændringer, som lovforslaget indeholder er følgende:

1. De siden 1946 gældende særregler om undervisning i de private, tysksprogede skoler og tysksproget hjemmeundervisning i de sønderjyske landsdele foreslås ophævet, således at der for denne undervisning fremtidig kommer til at gælde samme bestemmelser som for de øvrige skoler og for anden hjemmeundervisning.
2. Den nuværende adgang for en friskole til ved godkendt overenskomst at henvise sine elever til undervisning i en anden privat skole i det 7. skoleår foreslås udvidet til også at omfatte elever i det 6. skoleår.
3. Der foreslås indført regler om specialundervisning.

4. Der foreslås indført regler om anerkendelse af private realskoler, der i det væsentlige svarer til de nugældende regler for meddelelse af eksamensret.

5. De tilsynsregler, som hidtil har været gældende for friskoler, foreslås udvidet til også at omfatte hovedskolens 1.-7. årgang ved de private realskoler og de private gymnasieskoler.

6. Der foreslås indført ministerielt tilsyn med de private skolers 8., 9. og 10. klasser.

7. Reglerne om muligheden for at vælge en stedlig tilsynsførende til at varetage det offentlige tilsyn med skolerne foreslås ændret, bl. a. således at afgørelsen af, hvorvidt tilsynet skal indrettes på denne måde, alene beror på forældre-kredsen.

8. Tilskudsbetingelserne for skolerne foreslås ændret, navnlig for så vidt angår kravene til elevtal og til aflønning af lærerne.

Økonomiske konsekvenser.

Som følge af de ændrede regler om lønninger til bl. a. folkeskolens tjenestemænd efter loven om tjenestemandslønninger m. m. af 18. juni 1969 vil der ske en forhøjelse af de private skolers udgifter til lærerlønninger. Statens merudgifter hertil er for finansåret 1970-71 beregnet til ca. 4 mill. kr.

*Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.**Til kapitel 1. Almindelige bestemmelser.**Til §§ 1-2.*

Efter friskolelovens § 1 er en friskole en privat skole, der underviser sine elever gennem hele den undervisningspligtige alder og giver en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, men som ikke forbereder til nogen statskontrolleret eksamen eller er øvelsesskole ved et seminarium. Udviklingen har ført med sig, at friskoler kan få en overbygning i form af en 3-årig realafdeling og/eller 8. hovedskoleklasse samt 9. og 10. klasser. Endvidere har de som en forsøgsordning opnået adgang til at oprette børnehaveklasser.

Lovgivningen har ikke hidtil givet en definition af, hvad der skal forstås ved private realskoler. I praksis fordres, at disse skoler har en 3-årig realafdeling, i hvilken eleverne optages fra hovedskolens 7. eventuelt 8. klasse. Flertallet af de private realskoler har foruden realafdelingen en fuldt udbygget hovedskole. Nogle få skoler har imidlertid i overensstemmelse med den tidligere gældende skoleordning, hvor eksamensskolen bestod af en 4-årig eksamensmellemskole og en 1-årig realklasse, kun 6. og 7. hovedskoleklasse knyttet til den